

The Gleaner

Vol 11 (1974)

Αφιέρωμα στον Κ. Θ. Δημαρά

Χαιρετισμός

Δ. Σ. Γκίνης

doi: [10.12681/er.10034](https://doi.org/10.12681/er.10034)

Copyright © 2016, Δ. Σ. Γκίνης

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

To cite this article:

Γκίνης Δ. Σ. (2016). Χαιρετισμός. *The Gleaner*, 11, VII-VIII. <https://doi.org/10.12681/er.10034>

Ἐκκριβέ μου Φίλε!

Ὁ Ὅμιλός μας, πὸν ὀφείλει τὴν ἴδρυσή του καὶ ὑπαρξή του σὲ Σένα, εἶτανε σωστὸ καὶ δίκαιο νὰ γιορτάσῃ μ' αὐτὸν τὸν τόμο τοῦ («Ἐραριστή») τὰ ἑβδομηῆντα χρόνια σου, σὰν ἐλάχιστη ἀνταπόδοση τῶν ὅσων Σοῦ ὀφείλει. Γνωριστήκαμε, ἂν θυμᾶμαι καλά, στὰ 1936, μὲ τὴν ἴδρυσή τῆς Ἑταιρείας Ἱστορικῶν Μελετῶν· εἴσον τότε μόλις τριάντα δύο χρονῶν· ἐτοιμάζεις τὸν «Βίο Διονυσίου τοῦ ἐκ Φουρνᾶ» ἀπὸ τὸν Θεοφάνη τὸν ἐξ Ἀγράφων, πὸν δημοσιεύτηκε στὸ δέκατο τόμο τῶν («Ἑλληνικῶν»), ὅταν τὴν ἔκδοσή τους εἶχε ἀναλάβει ἡ Ἑταιρεία μας. Εἶτανε μιὰ μελέτη καταπληκτικὴ γιὰ τὴν ἡλικία σου, γιὰ τὴ συμπλήρωση τῆς ὁποίας ἔκανες καὶ δυὸ ταξείδια στὸ δυσπρόσιτο Φουρνά, στὰ Ἄγραφα, ἓνα μικρὸ χωριὸ τῆς Ἀκαρνανίας, στὰ 1937 καὶ 1938. Εἶχες κιόλας τότε ἀρχίσει τὶς ἑβδομαδιαίτικες ἐμφανίσεις σου στὸ «Βῆμα», μὲ θέματα φιλολογικὰ καὶ κριτικά, πὸν ἐξακολουθοῦνε τακτικά, χωρὶς διακοπή, ἕως τώρα, ἐπὶ σαράντα καὶ πάνω χρόνια. Ἄν καὶ ἄρθρα σ' ἐφημερίδα, ἔχουν τὴ σφραγίδα τῆς ἐμβριθείας, πὸν χαρακτηρίζει κάθε γραπτὸ σου. Τότε ἀρχισες, ἐπὶ κεφαλῆς ἐπιτελείου ἐκλεχτῶν συνεργατῶν, τὴν ἐτοιμασία γιὰ τὴ νέα ἔκδοση τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Κοραῆ, πὸν ἡ ἐκτύπωσή της, γιὰ λόγους οἰκονομικοῦς, δὲν ἐπροχώρησε πολὺ καὶ τώρα μόλις τυπώνεται ὁ τρίτος τόμος. Ἐπειτα ἀρχισες τὴν προετοιμασία γιὰ τὴ συγγραφή καὶ τὴν ἔκδοση τοῦ ἔργου τῆς ζωῆς σου, τῆς Ἱστορίας τῆς Νεοελληνικῆς Λογοτεχνίας. Σὲ θυμᾶμαι στὸ ἡμιμόγειο τῆς ὁδοῦ Μουρουζῆ, ὅπου δούλευες ἐπὶ χρόνια, μαζὶ μὲ τὸ βοηθό σου, τὸν Ἄλκη Ἀγγέλου· δίκαια σᾶς εἶχαν τοὺς δύο σας παρομοιάσει μὲ τὸν Ἐδαγγελιστὴ Ἰωάννη πὸν ἔγραφε στὸ Σπήλαιο τῆς Ἀποκαλύψεως, στὴν Πάτμο, μαζὶ μὲ τὸ μαθητὴ του τὸν Πρόχορο, τὴν Ἀποκάλυψη. Τὸ ἔργο σου αὐτό, πρωτοδημοσιευμένο στὰ 1948, εἶχε καταπληκτικὴ ἐκδοτικὴ ἐπιτυχία. Διανύει τώρα τὴν ἕκτη ἔκδοσή του (1975), ἐξαντλημένη κιόλας, καὶ ἔχει γιὰ τὴν ὥρα μεταφραστὴ σὲ τέσσερις γλῶσσες: γαλλικά, ἀγγλικά, ρουμανικά, βουλγάρικα. Ἀπὸ τὰ πλούτη τῶν εἰδήσεων, τῶν βιβλιογραφιῶν, τῶν ὑποδείξεων πὸν περιέχει, εἶναι στὴν ἀφετηρία μεγάλου ἀριθμοῦ ἀπὸ μελέτες τῆς νεώτερης γενεᾶς τῶν ἐρευνητῶν. Ἄλλη ἐπιτευξή σου εἶτανε ἡ ἔκδοση τῶν ἔργων τοῦ Δημητρίου Καταρτζῆ, τοῦ

νομικοῦ καὶ λογίου Φαναριώτη, πὸν ἔζησε στὴ Ρουμανία, κατὰ τὰ τέλη τοῦ ἡ' καὶ τὶς ἀρχὲς τοῦ 18' αἰώνα.

Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὶς φιλολογικὲς ἀσχολίες σου, δὲν εἶτανε μικρότερη ἢ ἐπιτυχία σου καὶ σὲ ἄλλες σφαιῖρες. Ὄταν διορίστηκες διευθυντὴς τοῦ Ἰδρύματος Κρατικῶν Ὑποτροφιῶν, στὰ 1951, στὴν ἴδρυσή σου τοῦ ὁποίου κατεξοχὴν συνετέλεσες, ἀνήγαγες τὸ Ἰδρυμα σὲ ἀνώτατο ἐπίπεδο καὶ κατέληξαν οἱ ὑπότροφοί σου νὰ εἶναι περιζήτητοι μόλις γυρίζανε ἀπὸ τὶς σπουδὲς τους ἔξω. Καὶ ὅταν παύθηκες βάνανσα στὰ 1967, δὲν θὰ λησμονήσω τί μοῦ εἶπε μιὰ ὑπάλληλός σου, πὸν τὴ συνήνητσα τυχαία, γιὰ σένα: ἐχάσαμε τὴν ψυχὴ μας. Γιατὶ πραγματικὰ εἶσουν ἡ ψυχὴ τοῦ Ἰδρύματος, ὅπως καὶ κάθε ἄλλου ἰδρύματος ἢ σωματείου πνευματικοῦ πὸν συμμετεῖχες. Ἔτσι στὸ Ἰδρυμα Ἐρευνῶν, πὸν ἡ ἴδρυσή σου ἀφείλεται σὲ μικρὴ ὁμάδα ἐπιστημόνων στὴν ὁποία πρωτοστατοῦσες, στὸ Κέντρο Νεοελληνικῶν Ἐρευνῶν ὕστερα, πὸν διηύθυνες ἕως τὴν ἀναχώρησή σου γιὰ τὸ Παρίσι (1968-1971), ὑπῆρξες πραγματικὰ ὁ φωτισμένος καθοδηγητὴς τῶν «ἐταίρων» σου. Στὰ 1962 ἴδρυσες τὸν Ὀμιλο Μελέτης Νεοελληνικοῦ Διαφωτισμοῦ (Ο.Μ.Ε.Δ.), πὸν φιλοξένησε στοὺς τόμους τῶν «Νέων Ἑλληνικῶν Κειμένων» καὶ τοῦ «Ἐραριστῆ», ὅσοι ἐκδοθήκανε ἕως τώρα, πολλὲς ἀξιόλογες μελέτες δικῶν σου καὶ ξένων καὶ πάνω ἀπὸ χίλια λήμματα γιὰ τὴ συμπλήρωση τῆς Ἑλληνικῆς Βιβλιογραφίας Γκίνη-Μέξα, πὸν τόσο τὴν προστάτηκες ἀπὸ τὴν ἀρχὴ της. Καὶ σὰν ἀποζημίωση γιὰ τὴν τόσο ἀκατανόητη ἄρνηση τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν νὰ σὲ δεχτῆ γιὰ μέλος της, στὰ 1966, πὸν θὰ εἶτανε τιμὴ δική σου νὰ σὲ ἐκλέξη, γιὰ νὰ διορθώση κάπως καὶ κάποια ὀλισθήματά της παλαιότερα (ἐκλογή Σκίπη, ἀπόρριψη ὑποψηφιότητος Σικελιανοῦ), σὰν ἀποζημίωσή σου, λέγω, ἦλθεν ἀναπάντεχα ὁ διορισμός σου στὴ Σορβόννη τοῦ Παρισιοῦ, σὰν καθηγητῆ στὴν ἔδρα τῆς νεοελληνικῆς Φιλολογίας, στὰ 1970, καὶ σὲ συνέχεια ὡς σήμερον ὁ διορισμός σου σὰν διευθυντῆ τοῦ Νεοελληνικοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ Παρισιοῦ.

Αὐτὴ ὑπῆρξεν ἡ ἕως τώρα ζωὴ σου, πὸν εὐχομαι μὲ ὅλη μου τὴν ψυχὴ νὰ εἶναι μακρὰ, ζωὴ ἀδιάκοπης μελέτης, εὐσυνείδητης διδασκαλίας καὶ ἀπόδοσης σὲ κάθε σου ἔργο. Σοῦ τὸ εὐχομαι καὶ γιὰ τὸ καλὸ ὅλων μας.

Δ. Σ. Γκίνης